

NEW YORK TIMES BESTSELLER
OD AUTORKY STRÁCAM SVOJE JA

Lisa Genova

LAVÁ STRANA SVETA

*„Spomínate si, ako ste nedokázali odložiť román
Strácam svoje ja? Nuž, vyhradte si dosť času,
pretože pri tejto knihe sa budete cítiť rovnako.”
- JODI PICOULT*

Lisa Genova

Lavá strana sveta

Original title: LEFT NEGLECTED

Copyright © 2011 by Lisa Genova

Original edition by Gallery Books
A Division of Simon & Schuster, Inc.
1230 Avenue of the Americas
New York, NY 10020

Translation © 2015 by Viera Gregorcová
Cover design © 2015 by Richard Mečíř
Slovak edition © 2015 by ARKUS vydavateľstvo, s.r.o.

Z anglického originálu Left Neglected, ktorý vyšiel
vo vydavateľstve Gallery Books, New York,
v roku 2011, preložila Viera Gregorcová.
Obálku navrhol Richard Mečíř.
Vydal ARKUS vydavateľstvo, s.r.o., Senica,
v roku 2015 ako svoju 336. publikáciu.
Prvé vydanie.

www.vydarkus.eu

ISBN 978-80-8103-080-2

Venované Chrisovi a Ethanovi

Prológ

Myslím, že kdesi vo vnútri som cítila, že tempo, ktorým žijem, sa nedá udržať. Z času na čas mi vnútorné ja šepkalo *Sarah, prosím, spomal'. Toto všetko fakt nemusíš. Takto nemôžeš pokračovať.* Ale moje zvyšné ja, silné a odhodlané dosahovať stále nové a vyššie méty, o tom nechcelo ani počuť. A ak sa aj týmto najvnútornejším myšlienkam zriedkavo podarilo prepašovať sa do môjho vedomia, nemilosrdne som ich umlčala, vynadala im a poslala do kúta kľáčať. Už konečne mlčte, čo nevidíte, že musím stihnúť milión vecí?!

Dokonca aj hlboké túžby a sny mi ťukali po pleci, aby som si ich všimla. *Uvedomuješ si vôbec, čo stváraš? Ukážeme ti to.* Avšak i nepatrný sen bol preč v momente, keď som sa prebudila. Vyklázol mi z nahých rúk ako vlhká ryba, ktorá sa vyšmykla a zmizla skôr, ako som sa jej mohla lepšie prizrieť. Prekvapuje ma, že na všetky tie sny si zrazu dokážem spomenúť. Mám pocit, že tesne pred nehodou sa ma tie sny snažili prebudiť. To, čo nasledovalo potom, ma len utvrdzuje v tom, že išlo o zdvihnutý prst zhora. Boží odkaz, ktorý som ignorovala. Možno som potrebovala zažiť niečo menej prchavé, viac konkrétne.

Ako napríklad traumatický náraz do hlavy.

1. KAPITOLA

*P*ripravení, bojovníci?“
Jeff, vzrušujúco priťažlivý hositeľ televíznej reality show, sa usmieva a natáhuje čakanie. Vie, že nás tým doháňa k šialenstvu.

„Štart!“

Utekám dažďovým pralesom. Hmyz mi vráža do tváre. Bombarduje ma ako predné sklo auta. Strácam nervy.

Ignoruj tie lietajúce potvory. Ponáhľaj sa.

Ostré konáre sa mi zarezávajú do tváre, zápastia a členkov. Krvácam. Telo ma štípe.

Ignoruj to. Poponáhľaj sa.

Akási vetva chňapne po mojej obľúbenej, veľmi drahej hodvábnej blúzke a roztrhne ju od ramena k lakťu.

Skvelé! Takto sa nemôžem ukázať na rannom stretnutí. Dám to do poriadku neskôr. Teraz sa musím ponáhľať.

Dobieham na pláž, vidím kusy dreva. Treba z nich postaviť plavidlo. Ale kde je náradie!? Nikde ho nevidím. Hrabem rukami v piesku. Nikde nič. Potom si spomeniem na mapu, ktorú nám Jeff na chvíľu ukázal predtým, ako ju spálil. Uškrnul sa a hodil ju do ohňa. Lahko sa mu smeje, keď má plné brucho a čisté oblečenie. Ja som už niekoľko dní nevidela jedlo ani sprchu.

„Mami, pomôž mi,“ zaľnúka mi pri páse Charlie. Vôbec tu nemá byť.

„Neskôr, Charlie, teraz musím nájsť červenú zástavu a náradie.“

„Mami, mami, mami!“ trvá na svojom a potiahne ma za roztrhnutý rukáv. Diera siaha až po manžetu.

Skvelé! Škoda je nezvratná. Pred odchodom do práce sa určite nestihnem prezliecť.

Zrazu zazriem červenú machuľu nad rovnou plážou, asi deväťdesiat metrov pred sebou. Bežím k nej. Charlie za mnou, zúfalo nalieha: „Mami, mami, mami!“

Pozriem sa nadol a všade vidím lesklé zelené a hnedé črepiny. Sklo. Zubaté a ostré. Pláž pokrývajú rozbité fľaše.

„Charlie, stoj! Nechod' za mnou!“

Bežím a darí sa mi vyhybať sklu, ale zrazu počujem Charlieho plač a Jeffov smiech. V tej chvíli sa mi do ľavého chodidla hlboko vreže zelená črepina. Bolí to a krváca.

Ignoruj to. Ponáhľaj sa.

Som pri červenej zástave. Komáre mi atakujú nosné dierky, ústa aj uši. Plujem a napína ma. Za takéto proteíny teda pekne ďakujem. Dlaňami si zakrývam tvár, zadržiavam dych a ustupujem dvanásť krokov západne od červenej zástavy.

Hrabem rukami v roji komárov a keď sa zmocním debničky s náradím, krívam späť ku kusom dreva. Je tu Charlie. Čupí a zo sklených črepín stavia hrad.

„Prestaň, Charlie. Porežeš sa.“

Ale nepočúva ma, stavia ďalej.

Ignoruj ho. Ponáhľaj sa.

Plavidlo mám už napoly hotové, keď začujem vytie vlkov.

Je čoraz silnejšie.

Ponáhľaj sa!

Napoly hotové plavidlo nás oboch neunesie. Charlie vrieska, keď ho zdvihnem zo zeme a násilne oddelím od jeho hradu. Kope ma a buchá tuje päťami.

„Zavolaj pomoc, keď sa dostaneš na breh,“ posadím ho na plavidlo.

„Nenechávaj ma samého, mami!“

„Tu nie si v bezpečí. Musíš odísť!“

Odtlačím plavidlo do mora, chopí sa ho silný prúd. Keď Charlie zmizne za horizontom, vlci sa vrhnú na moje nohavice a obľúbenú košeľu. Trhajú mi kožu, žerú ma zaživa. Umieram, Jeff sa usmieva a mne preblyсне hlavou: Prečo som vlastne chcela hrať túto stupídnu hru?

Linus, môj deväťmesačný syn a budík v ľudskej podobe, ma zobudí bl'abotavým „baaabaaa“ skôr ako umriem.

PIATOK

Skutočný budík ukazuje 05:06. Zvonit' má približne o hodinu. Ešte sa mi nechce vstať, vypínam budík. Už si ani nepamätám, kedy naposledy ma zobudilo pípanie budíka, a nie pohyb jedného z mojich detí. A tlačidlo opakovaného zvonenia je ešte vzdialenejšia spomienka. Rána sú vždy v znamení vyjednávania o trocha viac drahocenných minút v posteli. *Ešte deväť minút, ale nestihnem si oholiť nohy. Ďalších deväť minút, a nedám si raňajky. Ešte deväť minút, a nebude ranný sex.* Už veľmi dlho som sa toho tlačidla nedotkla. Teda asi sedem rokov, lebo Charlie má sedem, ale mám pocit, že je to už celá večnosť. Akurát tak vždy večer nastavím budík, lebo som si istá, že ak by som ho nenastavila a spoľahla sa na svojich anjelikov, všetci by zaspali a ja s nimi práve v ráno, keď by som mala stihnúť dôležitý termín alebo lietadlo.

Stojím a hľadím na Boba. Rozvaľuje sa na chrbte, má zatvorené oči, tvár uvoľnenú a ústa otvorené.

„Macko,“ prihovorím sa mu.

„Som hore,“ zamrmle so zatvorenými očami. „Chce teba.“

„Hovorí 'baba', nie 'mama'.“

„Mám ísť poňho?“

„Už som vstala.“

Bosá kráčam chodbou po studenej podlahe z tvrdého dreva do Linusovej detskej izby. Keď otvorím dvere, stojí v postieľke, cmúľa cumeľ, v jednej ruke má obdratú prikrývku a v druhej ešte viac obšúchaného zajačika. Pri pohľade na mňa sa mu úsmevom rozžiarí celá tvárička, tiež sa musím usmiať. Potom začne búchať po zábradlí postieľky. Vyzerá rozkošne, akoby mal pred sebou posledný deň v bábo-väznici a čakal na prepustenie.

Beriem ho na ruky a prenesiem na prebaľovací stôl, kde jeho dobrú náladu okamžite vystrieda sklamaný plač. Napne chrbát do oblúka a skrúti sa nabok, bojuje proti všetkému, čo sa mu deje päť až šesťkrát denne, každý deň. Nikdy nepochopím, prečo tak razantne odmieta výmenu plienky.

„Prestaň, Linus.“

Musím vynaložiť až znepokojujúcu obrovskú silu, aby som ho vtesnala do čistej plienky a obliekla. Občas mu šúcham bruško a spievam, aby som odpútala jeho pozornosť, ale vytrvalo odmieta spolupracovať. Prebaľovací stôl stojí vedľa okna, jediného v izbe, ktoré tiež niekedy pomáha. *Aha, tam je vtáčik!* Ale je tma, aj vtáky ešte spia. Ešte stále je noc, doparoma.

Linus neprespí vkuse celú noc. Včera o jednej po polnoci som ho musela uspávať, lebo sa zobudil s plačom. Bob to isté zopakoval pár minút po tretej nad ránom. Linus má deväť mesiacov. Ešte nerozpráva, len džavoce baba-mama-tata. Nevie nám povedať, čo mu je, ani chápať naše argumenty či slovné chlácholenie. Každú noc tá istá hádanka, čo mu môže byť, ale nikdy správna odpoveď.

Myslíš, že mu idú zúbky? Dáme mu Tylenol proti bolesti? Nemôžeme ho predsa dopovať liekmi každú noc! Možno má zápal ucha. Poľahoval si uško. Stratil cumel? Možno sa mu niečo zlé prisnilo. Možno to bude tým, že už nespáva pri nás. Nemali by sme ho zobrať do postele medzi nás? To nebude robiť dobrotu. Čo sme robili pri našich dvoch starších deťoch? Nespomeniem si.

Z času na čas, keď sme zúfalo vyčerpaní, ho odignorujeme. *Dnes v noci ho necháme plakať.* Linus má však pozoruhodnú vytrvalosť a neúnavné plúca. Ak si niečo zaumieni, ide na sto percent. Táto vlastnosť mu síce dobre poslúži, keď bude veľký, no nie som si istá, či by sme ju radšej z neho nemali vytrieskať. Bežne sa stáva, že plače viac ako hodinu. Vtedy s Bobom ležíme a pozorne načúvame, či sa v plači neobjaví akákoľvek zmena výšky či rytmu, čo by znamenalo koniec plačlivej tortúry, ale nič také sa nestane.

Nakoniec nám na dvere zaklope jedno zo starších detí, zvyčajne Lucy, a povie:

„Linus plače.“

„Vieme, srdiečko.“

„Chcela by som mlieko.“

Potom vstaneme. Lucy dostane svoje mlieko, Bob utišuje Linusa. A celý plán je v háji. Bábo si vydobylo svoje. Celkové skóre je nula pre rodičov s diplomom z Harvardu a s výnimočnými vyjednávacími zručnosťami aj vodcovskými schopnosťami; a príliš veľa bodov pre deväťmesačné dieťa bez formálneho vzdelania a skúseností. Mozog mám príliš unavený na to, aby spočítal, koľko.

Keď Linusa oblečiem a vezmem z monštruózneho prebaľovacieho stola, okamžite sa opäť mení na šťastné dieťa. Bez hnevu, bez pocitu krivdy, teší sa z danej chvíle. Potom svojho malého Budhu pobožkám, stisnem a znesiem dole. Charlie a Lucy sú už hore. Lucy pobehuje po detskej izbe, Charlie leží na tulivaku v obývačke a pozerá kreslenú ropravku.

„Charlie, vypni telku. Je príliš skoro.“

Nepočuje ma, seriál ho úplne pohltí. Aspoň dúfam, že ma nepočuje a vedome ma neignoruje.

Lucy vychádza z detskej oblečená ako šibnutý šašo.

„Ako sa ti páči môj štýl, mami?“

Má na sebe ružovú vestu s bielymi bodkami, pod ňou oranžové tričko s dlhými rukávami, k tomu zamatové legíny s leopardím vzorom pod priesvitnou ružovou baletnou sukničkou, teplé čizmy UGG z ovčej kože a vo vlasoch náhodne zapnutých šesť rôznofarebných sponiek.

„Vyzeráš fantasticky, slniečko.“

„Som hladná.“

„Pod' so mnou.“

Presunieme sa do kuchyne. Lucy vylezie na barovú stoličku pri kuchynskom pulte, ja pripravím dve misky cereálií – jednu pre Lucy, druhú pre Charlieho – a fľašu instantného mlieka pre Linusa.

Áno, moje deti sú ako postavičky z komixu *Peanuts*. Mená pre Charlieho, teraz má sedem, a Lucy, má päť rokov, sme vybrali úplne nezávisle, bez akéhokoľvek prepojenia naň. Charlie dostal meno po Bobovom otcovi a Lucy sa páčilo nám obom. A keď som potom neočakávane opäť otehotnela, niekoľko rokov po tom, ako sme všetky detské veci venovali na dobročinnosť alebo ich predali na eBay a ako sme oslávili koniec plienkového a kočíkového obdobia aj obdobia s televízny Tyrannosaurom rexom menom Barney, museli sme vymyslieť ďalšie meno.

„Ja som za Schroedera,“ navrhla jedna kolegyňa v práci.

„Určite nie, musí to byť Linus. Alebo Woodstock,“ pridala sa druhá.

Až vtedy som si uvedomila podobnosť mien u našich prvých dvoch detí s komiksom. Meno Linus sa mi páčilo.

Kŕmim Linusa a zároveň sledujem Lucy, ako si pochutnáva na farebných cereáliách.

„Charlie, poď jesť! Premočia sa ti cereálie!“

Lucy zatiaľ zje ďalšie dve lyžičky.

„Charlie!“

„Ved' dobre.“

Charlie sa vytiahne na barovú stoličku vedľa Lucy a zagáni na miskú, akoby bola najhoršou domácou úlohou, ktorú musí zvládnuť.

„Som unavený,“ poznamená.

„A prečo potom ešte nespíš? Chod' do postele.“

„Dobre,“ súhlasí a odíde po schodoch do izby.

Lucy dopije mlieko z misky, utrie si ústa do rukáva, zoskočí zo stoličky a bez slova zmizne. Linus, v túžbe po oslobodení ako jeho sestra, rýchlo dopije mlieko z fľaše bez pomoci. Položím ho na podlahu, kde sa povalujú hračky a rozdrvené kúsky rybičkových sušienok. Zdvihnem loptu a hodím ju do obývačky.

„Chyť loptu!“

Linus, nadšený, že sa bude hrať, vyrazí za loptou štvornožky ako hravé psíča.

Krátku chvíľu samoty využijem na raňajky. Zjem Charlieho premočené cereálie, ktorých sa ani nedotkol. Potom odpracem riad do drezu, utriem kuchynský pult, postavím vodu na kávu, pripravím obedové balíčky a desiatu pre Charlieho a Lucy a tašku s plienkami pre Linusa. Podpíšem Lucy papier, aby mohla ísť na exkurziu do historického obydľia Plimoth Plantation, ale na ďalšiu otázku, či sa zúčastním aj ja, zaškrtnem zápornú odpoveď. V Charlieho aktovke objavím odkaz od učiteľky:

Vážení pán a pani Nickersonovci,

minulý týždeň bolo vysvedčenie. Dúfam, že ste mali čas prezrieť si ho. Rada by som sa s Vami oboma porozprávala o Charliem. Prosím Vás, čo najskôr mi zavolajte. Ďakujem.

*S pozdravom,
slečna Gavinová*

Charlieho vysvedčenie nie je také, po akom túži každý rodič, najmä ak mal tento rodič vždy samé jednotky. Po minulom roku sme si s Bobom uvedomovali, že Charlie si potrebuje zlepšiť čítanie aj pozornosť, ale jeho podpriemerný výkon v škôlke Bob ani Charlieho učiteľka nebrali ako tragédiu. *To sú celí chlapci! Kým pôjde do školy, naučí sa pokojne a ticho sedieť. Žiaden strach. Každý rok je to rovnaká pesnička.*

Už je prvák, ale nezlepšuje sa to. Začína ma to znepokojovať. Z väčšiny predmetov má na vysvedčení „P“ ako „potrebné zlepšiť“ alebo „3“, čo znamená „pod očakávanie“. Dokonca aj Bob zbledol pri pohľade na samé pēčka a trojky. S Charliem sa niečo deje, ale určite sa to nedá zvaliť na to, že je chlapec. Čo s ním je?

Z cereálií sa mi zdvíha žalúdok. Nemala som sa ulakomiť na toľké sacharidy. Otváram laptop, vedľa kávovaru, a kým čakám na potrebnú ranú dávku kofeínu, kontrolujem si e-maily. V schránke mám šesťdesiatštyri nových správ. Bola som hore do polnoci a odpovedala na e-maily, takže nové museli prísť za posledných päť hodín. Niektoré z nich sú z našich pobočiek na Západnom pobreží. Ďalších minimálne dvadsaťštyri z Ázie a Európy, kde už dávno nie je ráno. A zopár „naliehavých“ správ od mladej vyplašenej analytičky z Bostonu.

Pri čítaní a písaní odpovedí zabúdam na všetko. Keď sa potom započúvam do zvukov okolo seba, nič nepočujem. Kde sú všetci?

„Lucy? Linus?“

Televíziu pozerajú len tulivaky. Vyštartujem po schodoch do Lucinej izby. Obaja sú tam, takže Lucy zabudla zaistiť dvierka dolu na schodoch a Linus vyliezol hore štvornožky celkom sám. Vďakabohu, že nezliezol aj späť dole. Miluje lezenie hlavou napred. Nestihnem poďakovať Bohu, zaklopať na drevo, že sa nepolámal, ani pokarhať Lucy kvôli tomu, že nezaistila dvierka, lebo rozrušene hľadím na Linusa. Sedí na zemi, nič neskúma. Ústa má podozrivo zatvorené. Lucy, len pár centimetrov od neho, vyrába z korálikov šperky. Koráliky sú rozkotúľané po celej izbe.

„Linus!“

Ľavou rukou mu chytím hlavu odzadu a ukazovák pravej ruky mu strčím do úst. Protestuje, myká hlavou a ešte viac zatína pery.

„Otvor ústa, Linus! Čo v nich máš?“

Niečo tam cítim. Pohýbom prstom a vylovím ružovú guľôčku, veľkú ako brusnica. Linus sa rozplače, násilne mu ukradli jeho guľôčku. Vôbec

si neuvedomuje, že si mohol ublížiť. Bob stojí pri dverách, osprchovaný, oblečený a znepokojený.

„Čo sa stalo?“ zisťuje.

„Takmer sa zadusil týmto tu.“

Otrčím mu v dlani vražednú guľôčku.

„Nehysterči, je príliš malá. Linus je v pohode.“

Nech si hovorí čo chce, Lucina izba je aj tak smrteľná pasca. Na zemi sa povaluje množstvo korálikov, nejaké mince, ozdoby do vlasov a malá gumená loptička. Čo ak by sa Linus rozhodol prehltnúť štvrt'dolárovú mincu? Čo ak by sa mu zdala najchutnejšia väčšia oranžová guľôčka? Čo ak by som prišla neskoro? Čo ak by Linus ležal na zemi celý modrý a nedýchal?

Keby Bob vedel čítať myšlienky – a podľa mňa aj vie – povedal by, že tam nemám ísť, že si mám prestať namýšľať hlúposti. Všetko je v poriadku. Každé dieťa si pchá do úst, čo nemá, olizuje omietku, je farbičky, špinu, kamienky a tisíce ďalších vecí, o ktorých ani nevieme. Lezie po schodoch bez dozoru. Skrátka to patrí k detstvu, dodal by. Dieťa je húževnatý bojovník – prežije.

Ale ja viem svoje. A vôbec si nemusím nič namýšľať. Stačí si spomenúť na rôzne nehody. Niekedy deti prežijú, inokedy nie.

Keďže som veľmi poverčivá, bohabojná a mierne obsedantno-kompulzívna perfekcionistka a bývalá jednotkárka, pre istotu si zaklopem na drevenú posteľ, poďakujem Bohu, že Linusa ochránil, a pustím sa do Lucy.

„Lucy, pozri na ten bordel. Všetky guľôčky okamžite pozbieraj.“

„Teraz si robím náhrdelník,“ zaprotestuje.

„Ja ti pomôžem, princeznička,“ ozve sa Bob, na kolenách zbiera guľôčky. „A čo keby si si dnes zobrala náhrdelník, ktorý je už hotový? A potom pôjdeme dolu spolu s Linusom.“

„Charlie je ešte v pyžame a ešte nejedol,“ odovzdám Bobovi štafetu ranných povinností.

Po rýchlej sprche stojím nahá pred veľkým zrkadlom v spálni, natieram si telovým krémom ruky aj nohy a premeriavam sa.

Je to na pécčko, telo potrebuje zlepšiť.

Stále mám asi šesť kilogramov nadváhy v porovnaní s váhou pred pôrodom Linusa, čo je o štyri a pol kila viac, ako som vážila pred narodením Charlieho. Chytím do rúk ochabnuté nevypracované cesto na chlieb,

ktoré bolo kedysi pevným bruškom, a prechádzam po stále viditeľnej hrdzavohnedej čiare, ktorá začína pár centimetrov nad pupkom a smeruje nadol k ochlpeniu. Ruka pokračuje k tukovým vankúšikom na bedrách, ktoré sa rozťahli, aby sa Linus, moje najväčšie bábo, mohlo narodiť. Boky ostali širšie a skrinka s nohavicami, ktoré nezapnem, plnšia.

Fitko, kde mám zaplatené členstvo, by som mohla pokojne volať charita, lebo tam nikdy nechodím. Fakt by som mala zrušiť členstvo a zbytočne nemíňať sto dolárov každý mesiac. V suteréne nášho domu tiež stoja len tak bez ladu a skladu fitness stroje ako sochy, na ktoré padá prach: stroj na behanie, veslovanie a posilňovacia multifunkčná veža Bowflex, ktoré mi Bob daroval na Vianoce, keď som bola vo ôsmom mesiaci tehotenstva (zbláznil sa?). Prechádzam popri nich vždy, keď nesiem haldy bielizne do pracovne, čo je pri troch deťoch často. Zakaždým ich rýchlo obídem, bez toho, aby som sa na ne pozrela, akoby medzi nami bolo emocionálne napätie. Toto ignorovanie funguje. Prístroje mi vždy dajú pokoj.

Do dlaní si vtriem zvyšok telového krému.

Nebud' na seba taká prísna, pomyslím si, lebo viem, že často taká bývam.

Linus má ešte iba deväť mesiacov. „Deväť mesiacov to ide hore, d'alších deväť dole“, spomeniem si na slová z *Dievčenského sprievodcu ako sa dostať späť do formy*. Autori sa domnievajú, že mám kopec času na manikúry, nákupy a predajné prezentácie a že hlavnou prioritou je byť v najlepšej forme. Nie že by som nechcela byť opäť fit, mám to na zozname úloh, ale, žiaľ, až na jeho konci, na ktorý ťažko dovidieť.

Kým sa oblečiem, ešte raz sa premeriam pohl'adom. Bledú pokožku mám pokrytú pehami, ktoré som zdedila po mame, Škótke. Keď som bola malá, často som si pehavé bodky spájala perom a vytvárala súhvezdia a tetovacie obrázky. Najradšej som mala päťcípu hviezdu dokonalého tvaru z pieh na ľavom stehne. Bolo to v osemdesiatych rokoch, kedy sme ani nechyrovali o krémoch na opaľovanie a kedy som sa spolu s kamoškami doslova opekala na slnku v detskom oleji, ktorý sme si nosili na pláž. Dnes každý lekár aj všetky médiá tvrdia, že pehy sú starecké škvrny a znak poškodenia kože slnečným žiarením.

Väčšinu tohto poškodenia schovávam pod bielym živôtikom a značkovým čiernym kostýmom od Elie Tahari, v ktorom sa cítim silná ako muž. Presne to dnes potrebujem. Usuším si vlasy uterákom a nanesiem tužidlo pre lesk a spevnenie. Gaštanovohnedé husté vlnité vlasy mi

siahajú po ramená a vyzerajú veľmi žensky. Možno som tučná, pehavá a oblečená ako muž, ale vlasy mám parádne.

Mechanicky si na tvár nanesiem mejkap, červen na líca, očnú linku, riasenku a zídem dolu. Lucy sedí na tulivaku a spieva spolu s televíznou Dorou-výskumníčkou. Vedľa nej Linus v ohrádke cmúľa hlavu plastovej figúrky šoféra školského autobusu. Bob sedí sám v kuchyni, popíja kávu z pohára s logom Harvardu a číta *Wall Street Journal*.

„Kde je Charlie?“ opýtam sa.

„Oblieka sa.“

„Už jedol?“

„Cereálie a džús.“

Ako to robí? S Bobom všetky tri naše deti ochotne a samy urobia všetko, čo im povie, a nechajú ho na pokoji, kým pre ne nevymyslí novú úlohu. Keď som s deťmi sama, pôsobím na ne ako magnetizujúca rocková hviezda bez osobného strážcu. Stále sú *na* mne. Tak napríklad: Linus sa mi pletie pod nohami, fňuká, aby som ho zdvihla na ruky. Lucy sa zatiaľ z druhej izby dožaduje mojej pomoci a Charlie sa ma už štyridsiaty siedmy raz neúnavne pýta, čo sa deje s odpadom a smetím.

Vezmem si svoju kávu a sadnem si oproti Bobovi, pripravená na spoločnú rannú konverzáciu. Odchlipnem si z kávy. Je studená.

„Videl si odkaz od Charlieho učiteľky?“ opýtam sa.

„Nie, čo chce?“

„Chce sa zhovárať o jeho vysvedčení.“

„Fajn, dobre vedieť, čo sa deje.“

Z tašky vytiahne iPhone.

„Môže sa s nami stretnúť ráno ešte pred vyučovaním?“ zisťuje.

Siahnem po svojom laptope a opäť si sadnem.

„Mohla by som skoro ráno v stredu a piatok, alebo tiež vo štvrtok, ak si posuniem program,“ navrhnem.

„Vo štvrtok môžem. Máš jej e-mail?“

„Mám,“ prikývnem a pošlem správu slečne Gavinovej.

„Stíhaš dnes Charlieho zápas?“ pokračuje Bob.

„Nie, a ty?“

„Asi to nestihnem, hovoril som ti.“

„Áno, spomínam si. Ale ani ja nemôžem ísť, mám úplne nabitý deň.“

„Jasné, ale mal by to stihnúť aspoň jeden z nás.“

„Súhlasím, macko.“

Viem, že Bob to myslí úprimne, ale nemôžem si pomôcť. Slová „jeden z nás“ si môj mozog prekladá ako „ty by si mala ísť“. Väčšine matiek vo Welmonte, ktoré majú deti v Charlieho veku, nikdy neujde futbalový zápas. Nezískajú za to žiadnu medailu pre super mamy, lebo prítomnosť na aktivitách vlastného dieťaťa je bežný štandard pre každú mamu. Tieto isté mamy považujú za výnimočnú udalosť, ak sa na takejto akcii objavia ich manželia, ktorí odišli z práce skôr, aby zápas stihli. Otcovia, ktorí fandia svojim deťom z bočných čiar, sa považujú za super otcov. Tí, ktorí zápas nestihajú, pracujú pre blaho rodiny. Ale mamy, ktoré sa, ako ja, neukážu na zápase, sú zlé mamy.

Štandardná dávka môjho materinského pocitu viny klesá ku dnu šálky studenej kávy a k cereáliám v žalúdku. Toto ani zd'aleka nie sú *Raňajky šampiónov*.

„Môže ísť Abby,“ snažím sa učičikať svedomie.

Abby je naša pestúnka. Nastúpila, keď mal Charlie dvanásť mesiacov, teda keď sa mi skončila materská. Mali sme obrovské šťastie. Abby mala vtedy dvadsaťdva, práve skončila vysokú, odbor psychológia, a bývala len desať minút od nás v Newton. Je bystrá, starostlivá, oplýva neskutočnou energiou a má rada naše deti.

Kým Lucy s Charlieom ešte nechodili do škôlky, Abby sa o nich starala od 7:30 ráno do 18:30 večer od pondelka do piatku. Menila im plienky, uspávala, čítala rozprávky, utierala slzičky, učila ich pesničky a hry, kúpala ich a kfmila. Nakupovala potraviny a upratovala. Stala sa neodmysliteľnou súčasťou našej rodiny. Život bez nej si neviem predstaviť. Ak by som sa musela rozhodnúť, či zostane Bob alebo Abby, bolo by veľmi ťažké vybrať si v niektorých situáciách Boba.

Na jar nám Abby oznámila čosi nemysliteľné. Odchádza na Boston College na magisterské štúdium vzdelávania detí. Ohromilo nás to a prepadli sme panike. Nechceli sme ju stratiť, tak sme urobili dohodu – bude k nám chodiť len od 15:00 do 18:30 a navyše jej prispejeme na štúdium. Charlie s Lucy už aj tak boli v škole sedem hodín každý deň a Linusa sme boli ochotní dávať na rovnaký počet hodín do opatrovateľského denného zariadenia.

Samozrejme, že sme mohli nájsť na internete alebo cez opatrovateľskú agentúru za Abby dobrú a určite lacnejšiu náhradu, ale Abby už naše deti pozná. Ich režim, nálady aj to, čo majú rady. Dokáže reagovať na Charlieho zvedavé otázky, zvládať Lucine záchvaty hnevu a keď idú von,

nikdy, naozaj nikdy nezabudne so sebou zobrať Linusovho plyšového zajačika. A má ich ozaj veľmi rada. Aká cena je už privysoká za istotu, že vaše deti sú s osobou, ktorá ich má rada, keď s nimi nemôžete byť vy?

Charlie sa vrúti do kuchyne, lapá po dychu.

„Kde mám kartičky Pokémonov?“

„Charlie, zabudni na kartičky. Ešte stále si v pyžame. Choď sa obliecť,“ prikážem.

„Ale ja ich potrebujem.“

„Nohavice, tričko, topánky a zhasnúť svetlo.“

Charlie nahnevane pohodí hlavou, ale porazene odbehne do izby.

„Treba niečo zariadiť?“ opýta sa Bob.

„Môžeš zavolať opravára na garážové dvere?“

„Jasné, už si píšem.“

Máme najnovší model automatického otvárania dverí so senzorom, ktorý zabráni dvere zatvoriť, ak pod nimi identifikuje niečo malé, napríklad dieťa. Na jednej strane je to super bezpečnostný prvok, ale celkom nám pije krv. Jedno z našich detí – myslíme si, že Charlie – neustále kope do senzora z pravej strany. Ten potom nereaguje na nič v ľavej časti priestoru.

Keď som bola malá, s bratom Natom sme sa zvykli hrať s automatickým zatváraním garážových dverí na Indiana Jonesa. Jeden z nás stlačil tlačidlo na ovládanie a potom sme skúšali, kto vydrží čo najdlhšie a popod dvere sme sa prekotúľali tesne pred zatvorením. Vtedy neexistovali žiadne bezpečnostné prvky. Mechanizmus fungoval úplne naslepo. Nebyť rizika smrti alebo aspoň bolestivého pomliaždenia, ktoré nám pri tejto hre hrozili, nebola by to žiadna zábava. Nate bol vynikajúci, čakal do poslednej sekundy, aby rýchlo prekĺzol popod dvere. Stále mi veľmi chýba.

Charlie sa vrúti do kuchyne v tričku, krátkych nohaviciach a bez topánok.

„Mami, čo sa stane, ak zem stratí gravitáciu?“

„Čo som ti povedala, že si máš obliecť?“

Charlie nereaguje.

„Je november. Musíš si dať dlhé nohavice, tričko s dlhým rukávom a topánky.“

Skontrolujem hodinky. Je 7:15. Charlie stále čaká, asi na odpoveď na svoju otázku o gravitácii.

„Ihneď!“

„Podme pohľadať niečo lepšie,“ navrhne Bob a spolu s Charliem odídu do izby.

Na zvyšné dve deti navlečiem čiapky a kabáty, pošlem ešte zopár e-mailov, zapnem Linusa do autosedačky, vypočujem si pracovný hlasový záznamník, zbalím si tašku, napíšem odkaz pre Abby o Charlieho zápase, dopijem studenú kávu a pri vchodových dverách počkám na Boba s oblečeným Charliem.

„Pripravená?“ opýta sa Bob.

Naše päste zaujmú pozície.

„Pripravená.“

Dnes je piatok. Bob berie deti do školy v utorok a štvrtok, ja v pondelok a stredy. V piatok si o ne striháme, pokiaľ jeden z nás nemá vážny dôvod byť v práci pred začiatkom školy. Nožnice strihajú papier. Papier obalí kameň. Kameň rozdrví nožnice. Obaja berieme túto hru vážne, výhra je obrovská. Jazda priamo do práce bez detí v aute je skrátka raj na zemi.

„Jeden, dva, tri.“

Bob rozdrví zatvorenou päťou môj znak mieru a víťazne sa uškrnie. Vyhráva výrazne častejšie ako prehráva.

„Dieťa šťasteny.“

„Je to o šikovnosti, láska. Pekný deň,“ rozlúči sa.

„Aj tebe.“

Nasleduje bozk na rozlúčku. Malá, ranná, milá pusa. Zo zvyku. Zrazu si všimnem Lucine okrúhle modré oči, ktoré nás pozorujú. Aj ja som zvykla pozorovať rodičov pri bozkávaní. Sklamalo ma, že sa pri príchode, odchode a na dobrú noc bozkávali tak, ako som ja zvykla pobožkať svoje tety. Nebrala som to tragicky, no sľúbila som si, že keď sa raz vydám, moje bozky budú stáť za to. Budú sa mi z nich podlamovať kolená a deti privádzať do rozpakov. Budú vášnivé ako bozky Hana Sola a princeznej Leii. Môj otec tak mamu jakživ nepobožkal. Nikdy som nechápala, prečo.

Teraz v tom mám jasno. Nežijeme v žiadnom dobrodružnom trháku od Georga Lucasa. Ranné bozky nie sú romantické a už vôbec nie sexuálne vzrušujúce. Sú to bozky zo zvyku, ale som rada, že sú. Majú zmysel. Postačujú. Na nijaké iné ráno nie je čas.